

 Національний технічний університет України «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»	Емблема кафедри	Назва кафедри, що забезпечує викладання
Практична грамати́ка німе́цької мови Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)		Кафедра теорії, практики та перекладу німецької мови

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>03 Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>035 Філологія</i>
Освітня програма	<i>Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити (120 годин):</i> <i>4 семестр (120 годин): 54 години – аудиторна робота (практичні заняття), 66 годин – СРС</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>4 семестр: залік</i>
Розклад занять	https://schedule.kpi.ua/
Мова викладання	<i>Українська/Німецька</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови Туришева Оксана Олегівна https://ktpnm.kpi.ua/node/1478
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/NjI4NDI0NTc0ODEw?cjc=f4xjwaf

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Силабус дисципліни «Практична грамати́ка німе́цької мови» розроблений на основі принципу систематичності та послідовності, який пов'язаний як з організацією вивчення навчального матеріалу, так і з системою дій студентів щодо його засвоєння, що дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та види діяльності, які потрібні студентам для досягнення очікуваних результатів навчання, а потім спроектувати навчальний досвід таким чином, щоб максимально збільшити можливості студентів досягти бажаних результатів.

Зазначені принципи є визначальними щодо вибору відповідних методів та форм, передбачаючи особистісно-орієнтований, антропоцентричний підхід, створюючи сприятливі умови для творчого розвитку особистості студента та його автономності.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Практична граматики німецької мови» є формування здатностей:

ЗК09 спілкуватися іноземною мовою

ЗК11 застосовувати знання у практичних ситуаціях

ФК02 використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні

ФК08 вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Предмет вивчення: граматики сучасної німецької мови.

Після засвоєння освітнього компонента студенти мають продемонструвати такі **програмні результати навчання**:

ПРН08 Знати й розуміти (граматичну) систему мови, що вивчається, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна «Практична граматики німецької мови» вивчається протягом четвертого семестру навчання. Пререквізитом дисципліни є вивчення обов'язкових ОК «Зіставна граматики. Частина 1. Морфологія» та «Зіставна граматики. Частина 2. Синтаксис», а також зацікавленість у поглибленні знань з граматики німецької мови.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Дієслово. Часові форми дієслова

Тема 2. Речення

Тема 3. Кон'юнктив II

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Kotvytska V., Lazebna O. Deutsche Grammatik Schritt für Schritt. Lehr- und Übungsbuch. Kompaktausgabe: навч. підручн. для студ. спец. 035 Філологія / В. А. Котвицька, О. А. Лазебна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 139 с.
2. Buscha A., Szita S. B-Grammatik. Übungsgrammatik. Deutsch als Fremdsprache. Sprachniveau B1-B2 / Anne Buscha, Szilvia Szita. Leipzig: Schubert-Verlag, 2015. 266 с.

Додаткова література:

3. Duden. Die Grammatik. Struktur und Verwendung der deutschen Sprache: Sätze, Wortgruppen, Wörter. 10. Auflage. Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag, 2022. 982 S.

4. Grammatik aktiv: Deutsch als Fremdsprache. A1-B1: Verstehen, Üben, Sprechen. Cornelsen, 2. aktualisierte Ausgabe, 2023. 260 S.
5. Grammatik aktiv: Deutsch als Fremdsprache. B2-C1: Verstehen, Üben, Sprechen. Cornelsen, 2. aktualisierte Ausgabe, 2024. 319 S.
6. Deutsche Grammatik Schritt für Schritt. Lehr- und Übungsbuch. Kompaktausgabe: навч. підручн. для студ. спец. 035 Філологія / В. А. Котвицька, О. А. Лазебна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 132 с. <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/d28e8e62-a40f-4e39-8173-4361b097260a/content>

Навчальний контент

5. Методика опанування освітнього компонента

Програмні результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті. Силабус побудований таким чином, що для вивчення кожної наступної теми студентам необхідно застосовувати знання й уміння, отримані в попередній. Лише в такому контексті здобувачі матимуть бажані успіхи та реальні навички в міжкультурній комунікації та зможуть ефективно реалізовувати ці знання на практиці.

Навчання здійснюється на основі **студентоцентрованого підходу** та стратегії взаємодії викладача і студента з метою засвоєння студентами матеріалу та формуванню у них відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються метакогнітивні, когнітивні та соціально-афективні стратегії, які залежно від особливостей навчально-пізнавальної діяльності студентів реалізуються через:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організовує сприйняття з подальшим усвідомленням студентами інформації, а студенти здійснюють сприйняття (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;
- репродуктивний метод: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- метод проблемного виконання: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого пошуку (студентам подається своєрідний еталон творчого мислення);
- частково-пошуковий (евристичний) метод: викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів).

В залежності від походження інформації і мети використовуються різноманітні форми навчання: робота в парах, робота в групах, самостійна робота, робота перед аудиторією тощо. Усі методи і форми навчання мають на меті стимулювати пізнавальну діяльність студентів, їхню активність на заняттях, самостійність, креативність, що є визначальними факторами мотивації здобувачів до вивчення кредитного модуля «Практична граматики німецької мови».

На заняттях застосовується інноваційна тенденція до посилення комунікативної спрямованості навчального процесу спілкування. Комунікативний підхід орієнтований на організацію процесу навчання, адекватного процесу реального спілкування завдяки моделюванню основних закономірностей мовленнєвого спілкування, а саме:

- діяльнісний характер мовленнєвого спілкування, що втілюється в комунікативній поведінці викладача як учасника процесу спілкування та навчання і в комунікативно вмотивованій, активній поведінці студента як суб'єкта спілкування та навчання;
- предметність процесу комунікації, яка має бути змодельована обмеженим, але точно визначеним набором предметів обговорення;

- ситуації спілкування, що моделюються, як найтипівіші варіанти стосунків студентів між собою;
- мовленнєві засоби, які забезпечують процес спілкування та навчання в даних ситуаціях.

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури та змісту дисципліни, кращого засвоєння матеріалу та інноваційної форми контролю використовуються такі інструменти комунікації, як платформа Zoom, месенджери, електронна пошта, гугл-клас, Електронний кампус.

Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань, а також обладнання (проектор та електронні презентації для висвітлення окремих тем).

Зміст заняття	Практичні заняття	СРС
Тема 1. Дієслово. Часові форми дієслова <u>Практичне заняття 1</u> Питання: Grundverben <i>sein, haben, werden</i> (als Vollverb, als Hilfsverb, modaler Gebrauch). Tempora. Gegenwart. Präsens. Der Satz. Wortfolge. Verb an erster Position. Das Mittelfeld im Satz. Fragesatz. Regelmäßige und unregelmäßige Verben. Modalverben <i>können, dürfen, müssen, sollen, wollen, mögen</i> . Gebrauch. Konjugation im Präsens.	2	2
<u>Практичне заняття 2</u> Питання: Trennbare und untrennbare Verben. Reflexive Verben.	2	2
<u>Практичне заняття 3</u> Питання: Indikativ. Unregelmäßige Verben. Imperativ. 4 Formen des Imperativs (du-Form, ihr-Form, Sie-Form, wir-Form). Bildung. Übungen. Tempora. Zukunft. Futur I. Formen von <i>werden</i> . Zukunft+Versprechen. Zukunft+Absicht, Prophezeiung.	2	2
<u>Практичні заняття 4-5</u> Питання: Tempora. Vergangenheit. Perfekt. Gebrauch. Formen. Partizip II. Präteritum. Konjugation der unregelmäßigen Verben. Konjugation der Modalverben im Präteritum. Gebrauch. Plusquamperfekt. Formen. Konjugation. Gebrauch.	4	4
Тема 2. Речення <u>Практичне заняття 6</u> Der Satz. Konjunktionen: Hauptsatz+Hauptsatz. Питання: Konjunktionen <i>und, aber, sondern, oder, denn</i> . Konjunkionaladverbien <i>deshalb, deswegen, darum, zuerst, dann, danach, zuletzt, gleichzeitig, vorher, nachher, trotzdem, dennoch, also, schließlich, jedoch</i> . Wortfolge im Satz. Übungen.	2	2
<u>Практичне заняття 7</u> Der Satz. Das Satzgefüge. Nebensatz. Wortfolge (Wortstellung). Питання: Der Satz. Das Mittelfeld im Satz. Das Satzgefüge. Hauptsatz. Nebensatz. Erläuterungen zu den Konjunktionen. Wortfolge. Übungen.	2	2
<u>Практичне заняття 8</u> Relativsätze.	2	2

Питання: Relativsätze. Relativsätze mit dem Relativpronomen im Nominativ, Akkusativ, Dativ. Relativsätze mit dem Relativpronomen im Genitiv. Relativsätze mit Präpositionen.		
<u>Практичне заняття 9</u> Relativsätze. Питання: Relativsätze mit „wo(-)“. Relativsätze mit „wer, wen, wem, wessen“. Relativsatz mit „was“. Übungen.	2	2
<u>Практичне заняття 10</u> Kausale Nebensätze. Питання: Kausale Nebensätze. Übungen.	2	2
<u>Практичне заняття 11</u> Konditionale Nebensätze. Питання: Konditionale Nebensätze. Übungen.	2	2
<u>Практичне заняття 12</u> Konzessive Nebensätze. Питання: Konzessive Nebensätze. Übungen.	2	2
<u>Практичне заняття 13</u> Objektsätze. Питання: Objektsätze. Übungen.	2	2
<u>Практичне заняття 14</u> Finalsätze. Питання: Finalsätze. <i>Damit</i> oder <i>um ... zu + Infinitiv</i> ? Übungen.	2	2
<u>Практичне заняття 15</u> Sinngerichtete Infinitivkonstruktionen mit „um... zu, statt... zu, ohne... zu“. Питання: Infinitivgruppen. Übungen.	2	2
<u>Практичне заняття 16</u> Temporalsätze. Питання: Temporalsatz. Konjunktionen, die Haupt- und Nebensätze verbinden.	2	4
<u>Практичне заняття 17</u> Konstruktionen haben+zu+Infinitiv, sein+zu+Infinitiv. Питання: Konstruktionen haben+zu+Infinitiv, sein+zu+Infinitiv. Ersatzformen. Поточний експрес-контроль 1	2	4
Тема 3. Кон'юнктив II <u>Практичне заняття 18</u> Konjunktiv II. Bildung und Gebrauch. Funktionen. Питання: Konjunktiv II. Bildung und Gebrauch. Präteritum Konjunktiv. Konditionalis I.	2	2
<u>Практичне заняття 19</u> Konjunktiv II. Bildung und Gebrauch. Funktionen. Питання: Plusquamperfekt Konjunktiv. Konditionalis II. Übungen.	2	2
<u>Практичне заняття 20</u> Konjunktiv II. Bildung und Gebrauch. Питання: Präteritum Konjunktiv. Konditionalis I. Plusquamperfekt Konjunktiv. Konditionalis II. Übungen.	2	2
<u>Практичне заняття 21</u> Konjunktiv II. Höfliche Bitte.	2	2

Питання: Höfliche Bitte. Übungen.		
<u>Практичне заняття 22</u> Konjunktiv II. Wunschsätze. Irreale Konditionalsätze (Bedingungssätze). Питання: Konjunktiv II. Wunschsätze. Übungen.	2	2
<u>Практичне заняття 23</u> Konjunktiv II. Wunschsätze. Irreale Konditionalsätze (Bedingungssätze). Питання: Wunschsätze. Übungen.	2	2
<u>Практичне заняття 24</u> Konjunktiv II. Irreale Vergleichssätze (mit <i>als, als ob, als wenn</i>). Питання: Konjunktiv II. Vergleichssätze (mit <i>als, als ob, als wenn</i>).	2	2
<u>Практичне заняття 25</u> Konjunktiv II. Wiederholung.	2	4
<u>Практичне заняття 26</u> Повторення граматичного матеріалу. Поточний експрес-контроль 2	2	4
<u>Практичне заняття 27</u> Підвищення рейтингу. Залік.	2	6
Загальна кількість годин	54	66

6. Самостійна робота студента

Освітній компонент передбачає такі види самостійної роботи: підготовка до практичних занять, підготовка до поточних експрес-контролів, підготовка до заліку. Час, відведений на кожен із видів самостійної роботи, вказано в п. 5.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на практичних заняттях, тому невідвідування занять суттєво знижує рейтинг студента. Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольний захід без поважних причин, є нульовим. Студент, який не з'явився на модульну контрольну роботу через поважні причини, повинен особисто (або через іншу особу) не пізніше наступного дня повідомити про це і протягом тижня після виходу надати відповідні пояснення та підтверджуючі документи. У такому випадку йому надається можливість в індивідуальному порядку написати МКР. Детальніше за посиланням: <https://osvita.kpi.ua/node/32>

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/code>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними

процедурами. Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються. Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/182>

Інклюзивне навчання

Освітній компонент може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Використання інструментів штучного інтелекту

Університет підтримує раціональне експериментування з генеративними інструментами ШІ, але за умови врахування важливих аспектів використання таких інструментів, зокрема: інформаційної безпеки, конфіденційності даних, дотримання вимог авторського права та академічної доброчесності. Під час використання інструментів ШІ слід керуватися Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/1225>

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг студента(-ки) з освітнього компонента складається з балів, що він/вона отримує за:

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Робота на практичних заняттях	78%	3	26	78
2.	Поточний експрес-контроль	22%	11	2	22
	Всього				100

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Критерії нарахування балів:

1. Робота на практичних заняттях

- «відмінно», активна робота, повне і цілком правильне виконання усіх завдань (допускаються незначні помилки) – **3-2,7 бала**;
- «добре», плідна робота, неповне виконання завдань з помилками – **2,6-2,2 бала**;
- «задовільно», пасивна робота, частково правильне виконання завдань – **2,1-1,8 бала**;
- «незадовільно», пасивна робота, невиконання завдань – **0 балів**.

2. Поточний експрес-контроль

Поточний експрес-контроль 1 складається з **22 завдань**, кожне з яких оцінюється у **0,5 бала**. Студент отримує відповідну кількість балів за виконану роботу за умови, якщо виконано мінімум 60% завдань. Тобто мінімальна кількість балів за експрес-контроль становить **6,5 балів**, максимальна – **11 балів** (в залежності від набраних балів).

Якщо студент не подолав нижню межу позитивного оцінювання, тобто набрав **6 балів і менше**, то така робота вважається незарахованою і оцінюється в **0 балів**.

Поточний експрес-контроль 2 складається з **11 завдань**, кожне з яких оцінюється в **1 бал**. Студент отримує відповідну кількість балів за виконану роботу за умови, якщо виконано

мінімум 60% завдань. Тобто мінімальна кількість балів за експрес-контроль становить **6 балів**, максимальна – **11 балів** (в залежності від набраних балів).

Якщо студент не подолав нижню межу позитивного оцінювання, тобто набрав **5 балів і менше**, то така робота вважається незарахованою і оцінюється в **0 балів**.

КАЛЕНДАРНИЙ КОНТРОЛЬ

№ календарного контролю	Термін календарного контролю	Умови отримання календарного контролю
Перший календарний контроль	7-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 18 балів (50% від максимально можливого поточного рейтингу)
Другий календарний контроль	13-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 33 бала (50% від максимально можливого поточного рейтингу)
		Виконання першого поточного експрес-контролю (за умови зарахування роботи).

СЕМЕСТРОВА АТЕСТАЦІЯ СТУДЕНТІВ

Здобувачі, які мають рейтинг 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань. Студент(к)и, які наприкінці семестру мають рейтинг менше 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу, і ця рейтингова оцінка є остаточною.

Залікова контрольна робота оцінюється у 100 балів максимум і містить **50 тестових запитань** однакової складності (пропорційно з усіх розділів програми), за правильну відповідь на кожне з яких студент отримує **2 бала**. Таким чином, студент повинен дати відповідь мінімум на **30 запитань** для отримання мінімальної позитивної оцінки, набравши **60 балів**. До написання залікової контрольної роботи допускаються студенти з будь-яким рейтингом.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

Бали	Оцінка за університетською шкалою
100 ... 95	Відмінно
94 ... 85	Дуже добре
84 ... 75	Добре
74 ... 65	Задовільно
64 ... 60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

9. Додаткова інформація з дисципліни

Відповідно до Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті здобувачі мають можливість зарахувати результати свого навчання, отриманих в інших формах освіти. Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/179>

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус)

Розробили:

доцент кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови, к. філол. н., доцент Туришева Оксана Олегівна

Ухвалено

кафедрою теорії, практики та перекладу німецької мови ФЛ (протокол № 11 від 03.06.2025 р.)

Погоджено

Методичною комісією ФЛ (протокол № 12 від 11.06.2025 р.)

Переглянуто на засіданні МК (протокол №3 від 15.10.2025 р.)